LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2016 M. GEGUŽĖS 4 D. ĮSAKYMO NR. 3D-281 „DĖL ŪKINIŲ GYVŪNŲ VEISLININKYSTĖS PLĖTOJIMO IR RĖMIMO 2016–2020 M. PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2017 m. spalio 27 d. Nr. 3D-683
Vilnius

P a k e i č i u Ūkinių gyvūnų veislininkystės plėtojimo ir rėmimo 2016–2020 m. programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-281„Dėl Ūkinių gyvūnų veislininkystės plėtojimo ir rėmimo 2016–2020 m. programos patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Ūkinių gyvūnų veislininkystės pagrindas – vykdoma gyvulių produktyvumo kontrolė. Lietuva jau nuo 1996 m. yra narė Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (toliau – ICAR), vienijančio per 70 visateisių ir 30 asocijuotų (neturinčių balsavimo teisės) narių. 2007 m. Lietuvai buvo suteikta teisė veislinių galvijų kilmės pažymėjimus žymėti ICAR spaudu (dabar – kokybės sertifikato ženklas), pažymint, kad šalyje gyvulių produktyvumo kontrolės, tapatybės nustatymo, apskaitos, duomenų kaupimo, saugojimo ir apdorojimo principai atitinka ICAR reikalavimus. 2010 m. ICAR Generalinėje asamblėjoje Lietuvai oficialiai buvo suteiktas veislinės pieninės galvijininkystės sistemos tarptautinis pripažinimas ir ICAR atpažinties numeris (sertifikatas). 2012 m. suteiktas ICAR kokybės sertifikatas. 2015 m. gautas atnaujintas kokybės sertifikatas, kuriuo pažymima, kad gyvulių produktyvumo kontrolės sistema Lietuvoje visiškai atitinka ICAR reikalavimus. Todėl visuose produktyvumo kontrolės etapuose turi būti užtikrinama kontrolinių melžimų kokybė, duomenų atsekamumas, kaupimas bei saugojimas, apdorojimas ir platinimas, nepažeidžiant ICAR reikalavimų.“

2. Pripažįstu netekusiu galios 7.1 papunktį.

3. Pakeičiu 7.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„7.2. **veislinis ūkinis gyvūnas** – ūkinis gyvūnas, kurio kilmė ir individualios veislinės savybės atitinka tam tikros ūkinių gyvūnų veislės reikalavimus ir kuris įrašytas į pripažintos veislininkystės institucijos tvarkomą ūkinių gyvūnų kilmės knygą.“

4. Pripažįstu netekusiu galios 7.3 papunktį.

5. Pakeičiu 7.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„7.4. Kitos Programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos gyvulių veislininkystės įstatyme, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme, kituose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose gyvulininkystę ir su ja susijusią veiklą.“

6. Pakeičiu 8 punktą ir jį išdėstau taip:

„8. **Strateginis Programos tikslas** – plėtoti ir tobulinti nacionalinę ūkinių gyvūnų veislininkystės sistemą, gerinant visų ūkinių gyvūnų rūšių veislines savybes, produkcijos kokybę, išsaugant genofondą, veiksmingiau naudoti genetinius išteklius, sudarant sąlygas stiprėti asociacijoms ir valstybės valdomoms įmonėms, veikiančioms ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje, užtikrinant Europos Sąjungos ir ICAR reikalavimų atitiktį.

Norint kryptingai siekti veislininkystėje užsibrėžtų tikslų, labai svarbu kaupti ir analizuoti su ūkinių gyvūnų produktyvumu, genetinės kokybės tyrimų ir kilmės nustatymu susijusius duomenis, užtikrinti operatyvų duomenų patekimą į vieningą duomenų bazę, jų apibendrinimą, sisteminimą, veislinės vertės nustatymą ir laiku pateikimą vartotojams. Todėl būtina tobulinti Gyvulių veislininkystės informacinę sistemą (toliau – GYVIS).

Siekiant stiprinti valstybės valdomas veislininkystės srities įmones tikslinga į valstybės valdomų bendrovių valdybų sudėtį įtraukti nepriklausomus narius, turinčius ūkio šakos, kurioje veikia konkreti valstybės valdoma veislininkystės srities įmonė, žinių. Nepriklausomų narių atranka vyksta pagal Nepriklausomų narių atrankos į valstybės valdomų bendrovių kolegialius valdymo organus tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 3D-885 „Dėl Nepriklausomų narių atrankos į valstybės valdomų bendrovių kolegialius valdymo organus tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Ūkinių gyvūnų veislininkystės darbas turi būti nuolat prižiūrimas, jo rezultatai analizuojami, iškylančios problemos sprendžiamos, todėl įkurtas Nacionalinis ūkinių gyvūnų veislininkystės komitetas, į kurio sudėtį įtraukti Žemės ūkio ministerijos, žemdirbių savivaldos, mokslo bei mokymo institucijų ir kitų suinteresuotų institucijų atstovai. Nacionalinis ūkinių gyvūnų veislininkystės komitetas vertina Programos įgyvendinimą ir selekcijos pasiekimus bei analizuoja didžiausių rezultatų veislininkystės srityje pasiekusių Europos Sąjungos šalių patirtį, kuri padėtų įvertinti esamą veislininkystės padėtį.

Dalyvavimas parodose, mugėse suteikia galimybę Lietuvos gyvulininkystės sektoriuje veikiančioms organizacijoms, veislinių ūkinių gyvūnų augintojams pristatyti savo veiklą ir pasiekimus, šalies ir tarptautinę patirtį. Taip pat tai puiki galimybė susipažinti su kitų šalių gyvulininkystės ir veislininkystės vykdoma politika, veikiančiomis gyvulininkystės srities organizacijomis bei jų veikla, užmegzti ryšius, pasidalyti patirtimi, aptarti problemas bei jų sprendimo būdus, ūkio pažangos tempus ir taikomas inovacijas. Veislinių ūkinių gyvūnų parodos – puiki proga parodyti tai, ką turime geriausia, aptarti veislininkystės mokslo naujienas, atverti naujas

rinkas ir rasti partnerių. Taip pat labai svarbu užtikrinti Lietuvos visateisę narystę tarptautinėse su ūkinių gyvūnų veislininkyste susijusiose organizacijose.

Veislinių ūkinių gyvūnų veisimo programų įgyvendinimą būtina stebėti, tobulinti ir prireikus keisti, atsižvelgiant į Veisimo programų rengimo rekomendacijas, patvirtintas Valstybinės gyvulių veislininkystės priežiūros tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos viršininko 2016 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 1A-12 „Dėl Veisimo programų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

Veislininkystės vystymas glaudžiai susijęs su mokslo pasiekimais, naujų šėrimo ir laikymo technologijų pritaikymu. Todėl labai svarbu, kad būtų vykdomi užsakomieji moksliniai tyrimai, susiję su ūkinių gyvūnų veislininkyste, kurie padėtų analizuoti ir vertinti selekcinio proceso rezultatus, atlikti veislinių populiacijų genetinę analizę, nustatyti gyvūnų auginimo sąlygų ir skirtingų veiksnių įtaką veislinių ūkinių gyvūnų sveikatingumui ir produktyvumui bei produkcijos kokybei, taip pat optimizuoti ir vystyti reprodukcines technologijas skirtingoms gyvūnų rūšims.

Ūkinių gyvūnų veislininkystės veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos bei Europos Sąjungos teisės aktais. Europos Parlamentas ir Taryba 2016 m. birželio 8 d. priėmė reglamentą (ES) Nr. 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“), todėl labai svarbu, kad laiku būtų parengti teisinės bazės pakeitimai.

Ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje nustatant veislinių ūkinių gyvūnų veislinę vertę svarbus vaidmuo tenka DNR tyrimams. Atlikus DNR analizę, apskaičiuojama gyvulio veislinė vertė. Šiuo metu ūkinių gyvūnų laikytojai genomo, a2a2 tyrimus atlieka užsienio šalyse (Lenkijoje, Vokietijoje).“

7. Pakeičiu 9.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.3. Nacionaliniam ūkinių gyvūnų veislininkystės komitetui spręsti su veislininkyste susijusius probleminius klausimus, vertinti, kaip įgyvendinama Programa;“.

8. Pakeičiu 9.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.5. įvertinti visų grynaveislių ūkinių gyvūnų veislių gerinimo selekcinių programų parengimą ir vykdymą;“.

9. Pakeičiu 9.10 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.10. vykdyti veislinių ūkinių gyvūnų veislinės vertės nustatymo (DNR ir genomo) tyrimus;“.

10. Pakeičiu 11 punktą ir jį išdėstau taip:

„11. Lietuvoje veisiami vietinių (Lietuvos šėmųjų, Lietuvos baltnugarių, grynaveislių Lietuvos žalųjų, grynaveislių Lietuvos juodmargių) ir atvežtinių pieninės bei pieninės ir mėsinės krypties veislių galvijai. Grynaveislių pieninių galvijų 2016 m. sausio 1 d. (ŽŪIKVC duomenimis)

šalyje buvo daugiau nei 190 tūkst., t. y. 28 proc. mažiau nei 2010 m. sausio 1 d. (buvo daugiau nei 264 tūkst. veislinių pieninių galvijų).“

11. Pakeičiu 12 punktą ir jį išdėstau taip:

„12. Už pieninių galvijų selekcinių programų vykdymą Lietuvoje yra atsakingos keturios pripažintos pieninių galvijų veislininkystės institucijos (Lietuvos juodmargių galvijų gerintojų asociacija, Lietuvos galvijų veisėjų asociacija, Lietuvos žalųjų galvijų gerintojų asociacija, Lietuvos nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacija). Per pripažintas pieninių galvijų veislininkystės institucijas yra skiriama valstybės pagalba, veislinių pieninių galvijų augintojams kompensuojant iki 100 proc. kilmės knygų tvarkymo ir iki 70 proc. gyvūnų genetinės kokybės nustatymo išlaidų.“

12. Pakeičiu 13 punkto trečiąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„13. Lietuvoje gyvulių produktyvumo kontrolė melžiamų karvių bandose vykdoma Pieninių gyvulių produktyvumo kontrolės organizavimo taisyklėse, patvirtintose žemės ūkio ministro 2009 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-934 „Dėl Pieninių gyvulių produktyvumo kontrolės organizavimo taisyklių patvirtinimo“, nurodytais metodais. Produktyvumo kontrolė iš dalies finansuojama valstybės (kontroliuojamų karvių pieno mėginių tyrimas, duomenų apdorojimas ir kiti darbai, kuriuos atlieka kompetentingos institucijos išduotus leidimus turintys fiziniai / juridiniai asmenys arba žemės ūkio ministro įsakymu įgalioti juridiniai asmenys (toliau – ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai). Vykdant kryptingą ir nuoseklų veislininkystės darbą didėja karvių produktyvumas: 2010 metais iš kontroliuojamos karvės primelžta 6 209 kg (2015 m. – 7 109 kg) 4,35 proc. riebumo ir 3,34 proc. baltymingumo pieno. Per paskutinius 5 metus mūsų šalies kontroliuojamų karvių bandų produktyvumas padidėjo 900 kg.“

13. Pakeičiu 14 punktą ir jį išdėstau taip:

„14. Visi pieninių galvijų produktyvumo kontrolės duomenys yra kaupiami ir apdorojami ŽŪIKVC administruojamos GYVIS Pieninių galvijų veislininkystės posistemyje. Visi gyvulių laikytojai, dalyvaujantys produktyvumo kontrolės procese, turi galimybę prisijungti prie Pieninių galvijų veislininkystės posistemio. Gyvulių laikytojams pateikiami jų bandos produktyvumo kontrolės duomenys, kuriais vadovaujantis galima priimti ūkiui valdyti reikalingus sprendimus. Kontroliuojamų bandų savininkams GYVIS Pieninių galvijų veislininkystės posistemyje pateikiama informacija yra ir turi išlikti nemokama.“

14. Pakeičiu 15 punktą ir jį išdėstau taip:

„15. Tikrinamieji veisliniai buliai vertinami pagal jų palikuonių patelių atskirus produktyvumo požymius. Įvertinus teigiamai, yra kaupiama ir platinama jų sperma Lietuvos ir kitų šalių rinkai. Buliai vertinami tik pagal ekonomiškai naudingus požymius. Bulių motinos iš anksto neatrenkamos, tačiau, analizuojant duomenis, yra atrenkami potencialiai geriausi buliukai, kuriuos siūloma vertinti pagal palikuonių kokybę. Iš kontroliuojamųjų bandų atrenkami patys produktyviausi, sveiki užkrečiamųjų ir paveldimų ligų atžvilgiu, gero eksterjero, tipiški veislei

gyvuliai – būsimų bulių motinos, kurios pagal individualų parinkimą poruojamos su geriausiais tuo metu įvertintais buliais reproduktoriais. Atvesti buliukai, tipiški veislei, be eksterjerinių trūkumų ir sveiki paliekami auginti veislei. Esant ribotam bulių motinų skaičiui, susidaro problema atrinkti reikiamą buliukų skaičių, tinkantį tolesniam auginimui ir tikrinimui. Kasmet iš kitų šalių įsivežama iki 20 proc. jaunų buliukų, kilusių iš gerai įvertintų tėvų. Buliukai, sulaukę 12–14 mėn. amžiaus, yra pradedami naudoti spermos gamybai ir tie, kurių sperma atitinka keliamus reikalavimus, yra paliekami tolesniam veisimui. Sukaupus keletą tūkstančių dozių, mažiausiai 800 dozių yra panaudojama buliui vertinti pagal palikuonių paveldimąsias savybes. Šis procesas trunka 4,5–5 metus. Po įvertinimo buliai, gavę įvertinimo indeksą, kuris yra žemesnis kaip 100, laikomi populiacijos blogintojais, jų sperma ir pats bulius brokuojami, o gavę indeksą, kuris yra aukštesnis kaip 100, naudojami tolesniam bandų gerinimui. Ši taisyklė netaikoma genofondinių veislių buliams.

Tikrinamieji veisliniai buliai vertinami pagal genomą. Įvertinus teigiamai, yra kaupiama ir platinama jų sperma Lietuvos ir kitų šalių rinkai. Buliai vertinami tik pagal ekonomiškai naudingus požymius. Bulių motinos atrenkamos pagal genomo tyrimą, kuris siekia ne mažiau kaip 150 gBVV. Kasmet iš kitų šalių įsivežama iki 20 proc. jaunų buliukų, įvertintų pagal genomą, kurių gBVV ne mažesnis kaip 140 gVV, vertinami toliau. Buliukai, sulaukę 12–14 mėn. amžiaus, yra pradedami naudoti spermos gamybai ir tie, kurių sperma atitinka keliamus reikalavimus, yra paliekami tolesniam veisimui. Veislininkystės įmonės turi skelbti visų įvertintų bulių naujausius vertinimo rezultatus, nepriklausomai nuo įvertinimo rezultatų.

Mažas kontroliuojamų karvių skaičius riboja tikrinamųjų bulių skaičiaus panaudojimą, todėl pageidaujantiems vykdyti produktyvumo kontrolę, galimas ir genominio vertinimo naudojimas. Bulių gerintojų platesnis panaudojimas leidžia sparčiau didinti galvijų produktyvumą, gerinti produkcijos kokybę, taip pat mažinti gamybos kaštus. Ypač svarbi gyvulių produktyvumo kontrolės nauda vykdant karvių atranką pagal produktyvumą, nes karvių produktyvumas lemia pieno savikainą, pieno gamybos efektyvumą. Mažas karvių produktyvumas santykinai padidina investicijų bei darbo jėgos poreikį. Bulių vertinimas pagal palikuonis ir genomo tyrimai iš dalies finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų.“

15. Pakeičiu 16 punktą ir jį išdėstau taip:

„16. Nuo 2009 m. INTERBULL (Tarptautinis bulių vertinimo komitetas) perskaičiuoja bulių reproduktorių produktyvumo požymio vertinimo duomenis, gautus pagal Lietuvoje galiojančią veislinių bulių reproduktorių vertinimo metodiką. Kiekvienais metais iš kitų šalių yra importuojami veisliniai galvijai ir veislinių bulių reproduktorių spermos dozės. Atskirose šalyse veisliniai buliai reproduktoriai yra vertinami BLUP metodu (geriausias nepriklausomas gyvulių vertinimo metodas, angl. Best Linear Unbiased Prediction), tačiau pagal skirtingus vertinimo požymius, todėl skirtingi vertinimo rezultatai yra nelygintini tarpusavyje. Siekdamas supaprastinti

veislinių bulių reproduktorių vertinimo rezultatų naudojimą, INTERBULL kitose šalyse vertintų veislinių bulių reproduktorių duomenis perskaičiuoja pagal konkrečios šalies vertinimą.“

16. Pakeičiu 18 punktą ir jį išdėstau taip:

„18. Kitų šalių veislininkystės įmonėse plačiai naudojamas bulių genomo vertinimas ir genominė selekcija. Naudojant šį metodą iš spermos, kraujo, plaukų šaknelių pavyzdžio nustatoma, kokius ūkiškai naudingų savybių genus gyvūnas yra paveldėjęs iš tėvų ir perduos savo palikuonims. Tai pagreitina veislinių bulių pirminį vertinimą ir atranką. Vykdant selekciją tradiciniu BLUP metodu užtrunkama daug laiko, buliukai veislei atrenkami tik pagal jų tėvų savybes, apie patį gyvulį nieko nežinant, be to, tai brangus veislinio buliaus veislinės vertės patikrinimas. Genominis vertinimas leidžia atsirinkti aukštesnės kokybės jaunus buliukus tikrinimui. Programiniu laikotarpiu būtina remti genomo vertinimą. Genofondinių bulių ir bulių motinų kilmei patikrinti naudotini imunogenetiniai tyrimai.“

17. Pakeičiu 19 punktą ir jį išdėstau taip:

„19. Lietuvoje kasmet dėl eksterjero trūkumų išbrokuojama nemažai gyvulių. Dėl to ūkininkai patiria nemažai nuostolių. Todėl labai svarbu, kad nuolat būtų atliekamas kontroliuojamų pirmaveršių karvių eksterjero vertinimas. Galvijų eksterjero vertinimą, įgyvendindamos selekcines programas, atlieka pripažintos veislinių pieninių galvijų augintojų asociacijos, kurių darbas yra remiamas valstybės. Programiniu laikotarpiu turi būti užtikrintas būtinas eksterjero vertinimo skaičius, įgyvendinant selekcinėse programose numatytus tikslus. Ir toliau turi būti teikiama valstybės pagalba eksterjero vertinimo kaštams padengti.“

18. Pakeičiu 20.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„20.3. didinti kontroliuojamų pieninių karvių procentinį dydį;“.

19. Pripažįstu netekusiu galios 20.8 papunktį.

20. Pakeičiu 22 punktą ir jį išdėstau taip:

„22. Lietuvoje veisiami ir auginami grynaveisliai mėsiniai galvijai, mėsinių veislių bei pieninių ir mėsinių veislių mišrūnai. Priklausomai nuo mėsinių galvijų ir jų mišrūnų brendimo laiko, ūkiuose taikomos skirtingos mėsinių galvijų auginimo technologijos.“

21. Pakeičiu 23 punktą ir jį išdėstau taip:

„23. Mėsinė galvijininkystė sparčiau pradėta plėtoti 2011–2014 metais, kai Žemės ūkio ministerija, siekdama paskatinti smulkiuosius ir (ar) pradedančiuosius ūkininkus verstis mėsine gyvulininkyste pašalinant patiriamus specifinius šio sektoriaus sunkumus bei sukuriant jiems paskatą išlaikyti dabartinį gamybos lygį, pradėjo teikti paramą mėsinės galvijininkystės sektoriui pagal specialiąją schemą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. 3D-465 „Dėl Tiesioginių išmokų už mėsinius galvijus ir mėsines avis administravimo, kontrolės bei mokėjimo 2012–2013 m. taisyklių patvirtinimo“. Nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2016 m. sausio 1 d. grynaveislių mėsinių veislių galvijų skaičius padidėjo net 148 proc.

(nuo 11 756 vnt. iki 29 174 vnt.). Mėsinių veislių galvijų skaičiaus didėjimui įtakos turėjo ir suteikiama valstybės pagalba grynaveislių mėsinių veislių galvijams įsigyti, kompensuojant iki 30 proc. mėsinio galvijo įsigijimo sumos. Pasinaudojus šia nauja pagalbos schema 2015 m. buvo įsigyti 1 408 grynaveisliai mėsiniai galvijai. Pagal šią pagalbos schemą 2015 m. buvo įsigyti 124 grynaveisliai buliai reproduktoriai. Būtina užtikrinti valstybės pagalbos teikimą grynaveisliams mėsiniams galvijams įsigyti iki 2020 metų, tęsiant susietosios paramos teikimą.“

22. Pakeičiu 24 punktą ir jį išdėstau taip:

„24. Už mėsinių galvijų veislininkystės selekcinės programos vykdymą atsakinga veislininkystės institucija – Lietuvos mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacija. Per pripažintą mėsinių galvijų veislininkystės instituciją yra skiriama valstybės pagalba, veislinių mėsinių galvijų augintojams kompensuojant iki 100 proc. kilmės knygų tvarkymo ir iki 70 proc. gyvūnų genetinės kokybės nustatymo išlaidų. Didėjant mėsinių galvijų skaičiui, siekiant gerinti mėsinių galvijų bandas ir efektyviai panaudoti genetinį potencialą, svarbu užtikrinti pakankamą finansavimą mėsiniams galvijams įvertinti. Veislininkystės institucijos pagrindinis uždavinys – sutelkti kuo daugiau ūkininkų, auginančių veislinius mėsinius galvijus, padėti jiems ne tik įgyvendinti mėsinių galvijų veislininkystės selekcines programas, tvarkyti veisti skirtų grynaveislių mėsinių galvijų kilmės knygas, organizuoti ir rengti veislinių mėsinių galvijų parodas, aukcionus, šviečiamuosius informacinius renginius, atstovauti mėsinių galvijų augintojų interesams įvairiose institucijose bei ieškoti rinkų veisliniams mėsiniams galvijams realizuoti, bet ir spręsti Lietuvoje auginamų mėsinių galvijų auginimo ir veisimo technologijų gerinimo problemas.“

23. Pakeičiu 25 punktą ir jį išdėstau taip:

„25. Asociacija įgyvendindama selekcijos programas, siekia, kad grynaveislių galvijų bandose būtų gerinamos mėsinių galvijų genetinės savybės, užtikrinamas galvijų priesvorio per parą didėjimas, aukšta skerdenos išeiga ir mėsos kokybės gerėjimas.“

24. Pakeičiu 26 punktą ir jį išdėstau taip:

„26. Darbus, susijusius su gyvulių selekcijos, veislinės vertės nustatymu bei mėsinių savybių ir mėsos kokybės gerinimu, atlieka ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai.“

25. Pakeičiu 27 punktą ir jį išdėstau taip:

„27. Mėsinių veislių galvijų produktyvumo kontrolės bei bulių vertinimo duomenys kaupiami ŽŪIKVC administruojamoje Gyvulių veislininkystės informacinėje sistemoje (Mėsinių galvijų apskaitos posistemyje), kurią reikia atnaujinti bei nuolat pildyti duomenimis, reikalingais rengiant selekcines programas.

Vykdant selekcines programas, būtina pagal parengtas produktyvumo tyrimų atlikimo metodikas įvertinti individualios bulių produktyvumo kontrolės poreikį, toliau atliekant bulių reproduktorių, reikalingų selekcinėms programoms vykdyti, vertinimą pagal palikuonių penėjimosi

bei mėsines savybes. Atrinkus perspektyviausius bulius pagal produktyvumo tyrimų rezultatus, naudoti genominius tyrimus, gautus rezultatus lyginant su kitų šalių duomenų vidurkiais.“

26. Pakeičiu 29 punktą ir jį išdėstau taip:

„29. Lietuvoje pastaraisiais metais naudojama nemažai iš Europos Sąjungos šalių importuotos bulių spermos. Didėja poreikis mėsinės gyvulininkystės ūkiuose taikyti dirbtinį apvaisinimą. Ūkiuose, kuriuose taikomas dirbtinis apvaisinimas, padidėjo produktyvumas, lengviau atrenkami gyvuliai tolesnei selekcijai, lengviau vykdyti užkrečiamųjų ligų prevenciją ir kontrolę. Alternatyva sėklinimui naudojant spermą yra embrionų persodinimas, kai persodinami užšaldyti arba šviežiai išplauti embrionai. Šiuo tikslu LSMU Gyvulininkystės institute atliekami galvijų sėklinimo ir reprodukcinių procesų valdymo darbai bei embrionų transplantavimas. Siekiant populiarinti šį metodą, tikslinga įtraukti ir kitas veislininkystės srityje dirbančias įmones.“

27. Pakeičiu 30.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„30.2. Didinti grynaveislėms mėsinėms karvėms kergti naudojamų pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes bei pagal individualų produktyvumą įvertintų bulių skaičių bei kitais naujausiais tyrimų metodais įvertintus bulius, kergti naudoti tik įvertintus bulius gerintojus;“.

28. Pakeičiu 30.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„30.4. vykdant galvijų selekcijos programas, ypatingą dėmesį skirti veislinių bulių atrankai, palikuonių atskirų požymių įvertinimui ir veislinės vertės nustatymui pagal naujausius tyrimų metodus, įtraukiant ir genominį vertinimą.“

29. Pakeičiu 32 punktą ir jį išdėstau taip:

„32. Lietuvoje veisiamos vietinių (pagerintų Lietuvos baltųjų ir senojo genotipo Lietuvos baltųjų, Lietuvos vietinių) bei atvežtinių veislių kiaulės. Vykdant prekybą veislinėmis kiaulėmis Lietuvos kiaulių laikytojams sunku konkuruoti šioje srityje dėl pasauliniu mastu sukurtų sėkmingų kiaulių veislių derinių. Dėl afrikinio kiaulių maro grėsmės veislinių kiaulių sektoriuje pastaraisiais metais taip pat pastebima tam tikrų neigiamų tendencijų – mažėja veislinių kiaulių, grynaveislių kiaulių. 2016 m. sausio 1 d., valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucijos duomenimis, šalyje jų buvo daugiau nei 22,2 tūkst. vnt. arba 42 proc. mažiau nei 2010 metais (2010 m. sausio 1 d. buvo daugiau nei 38 tūkst. veislinių kiaulių), 2010 m. Lietuvoje veikė 27 veislynai, 2015 m. – 14 (6 A grupės veislynai, 7 B grupės veislynai, 1 C grupės veislynas).“

30. Pakeičiu 34 punktą ir jį išdėstau taip:

„34. Svarbią reikšmę veislinei kiaulininkystei turi kiaulių produktyvumo kontrolės vykdymas. Kiaulių produktyvumas daug priklauso nuo veisimo metodų, atrankos ir porų parinkimo, zootechninės apskaitos, produktyviųjų savybių vertinimo tikslumo ir tinkamai suformuotos kiaulių bandos bei jos struktūros. Kiaulių produktyvumo kontrolės tikslas – nustatyti individualų kiaulių produktyvumą, pateikti produktyvumo duomenis kiaulių genetiniam vertinimui, kilmės knygų tvarkymui ir, svarbiausia, pačiam ūkininkui, kad jis galėtų atlikti kiaulių atranką ir paranką. Viena iš

sudėtinių kiaulių produktyvumo kontrolės dalių yra paršavedžių ir kuilių patikrinimas pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes. Šią paslaugą teikia ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai.

Atsižvelgiant į veislinių kiaulių augintojų siūlymus, tikslinga įvertinti ir kitų kiaulių produktyvumo tyrimų pritaikymą ūkio sąlygomis.“

31. Pripažįstu netekusiais galios 36.3 ir 36.4 papunkčius.

32. Pakeičiu 41 punktą ir jį išdėstau taip:

„41. Siekiant optimaliai pertvarkyti žirgininkystės sistemą Lietuvoje, optimizuoti veiklą, ją padaryti efektyvesnę, kad būtų pasiektas geriausias valdymo ir paslaugų teikimo efektas, taip siekiant sumažinti žirgynuose auginamų arklių savikainą ir padidinti pelningumą bei maksimaliai panaudoti žirgynų privalumus ir strategines vietas, praėjusiu programiniu laikotarpiu, 2012 m. sujungus tris valstybės kapitalo žirgynus buvo įkurtas UAB „Lietuvos žirgynas“.

UAB „Lietuvos žirgynas“ saugomi arklių veislių genetiniai ištekliai, todėl keičiantis ekonominėms ir rinkos sąlygoms, nėra grėsmės prarasti Lietuvoje veisiamų ir auginamų saugotinų vietinių arklių veislių genofondo.“

33. Pripažįstu netekusiais galios 50.2 ir 50.7 papunkčius.

34. Pakeičiu 56 punktą ir jį išdėstau taip:

„56. Siekiant, kad ūkiniai gyvūnai sparčiau augtų, geriau būtų naudojami pašarai, gerėtų eksterjeras, raumeningumas, skerdenų ir mėsos kokybė, mėsinių avių veislinėse bandose kergti būtų naudojami tik mėsinių veislių avinai, įvertinti pagal palikuonių mėsines ir penėjimosi savybes. Produktyvumo tyrimus ir darbus, susijusius su gyvulių selekcijos, veislinės vertės nustatymu bei mėsinių savybių ir mėsos kokybės gerinimu, atlieka ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai.“

35. Pripažįstu netekusiu galios 58.5 papunktį.

36. Pakeičiu 60 punktą ir jį išdėstau taip:

„60. ŽŪIKVC duomenimis, 2016 m. sausio 1 d. šalyje buvo laikomos 1 203 veislinės ožkos. Palyginti su 2010 m. sausio 1 d. duomenimis, per praėjusį programinį laikotarpį ožkų skaičius išaugo 267 proc. (2010-01-01 buvo laikoma 450 ožkų). Lietuvoje veisiamos vietinės ir atvežtinių veislių ožkos. 2016 m. Lietuvoje buvo 1 A grupės ožkų veislynas, kuris laiko per 500 ožkų. Siekiant ir toliau didinti Lietuvoje auginamų veislinių pieninių ožkų skaičių, yra sukurta specialioji schema grynaveislėms pieninėms ožkoms įsigyti, kurią būtina taikyti iki 2020 metų.“

37. Pakeičiu 73.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„73.3. sukurti ir įdiegti kailinių žvėrelių vertintojų rengimo sistemą.“

38. Pakeičiu 79 punktą ir jį išdėstau taip:

„79. 2008 m. pabaigoje LSMU Gyvulininkystės institute buvo įkurtas Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių apsaugos koordinavimo centras (toliau – Centras), žemės ūkio gyvūnų

nacionalinių genetinių išteklių išsaugojimo ir tyrimo darbams koordinuoti bei ūkiniams gyvūnams ir jų genetinei medžiagai saugoti. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 3D-391 „Dėl funkcijų suteikimo“ Centrui pavesta metodiškai vadovauti ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimui.

Būtina įvertinti galimybę privatiems subjektams gauti finansavimą už genetinių išteklių saugojimą.“

39. Pakeičiu 80.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„80.2. užtikrinti būtiną saugomų selekcinių branduolių skaičių privalomai genealoginei struktūrai išlaikyti;“.

40. Pripažįstu netekusiu galios 80.5 papunktį.

41. Pakeičiu 83 punktą ir jį išdėstau taip:

„83. Įgyvendinant Programą dalyvauja veislinių ūkinių gyvūnų laikytojai, veislinių ūkinių gyvūnų augintojų veislininkystės asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, Žemės ūkio rūmai, ŽŪIKVC, valstybės valdomos įmonės, veikiančios ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje, ir kitos su gyvulininkyste susijusios institucijos.“

42. Pakeičiu 86 punktą ir jį išdėstau taip:

„86. Iki kiekvienų metų vasario 1 d. visi veislininkystės sistemos dalyviai, atsakingi už Programos įgyvendinimą, pateikia informaciją valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucijai pagal Programos priede numatytus uždavinius ir priemones.“

43. Pakeičiu 87 punktą ir jį išdėstau taip:

„87. Už Programos įgyvendinimo priežiūrą atsakinga valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, kuri kasmet įvertina, kaip įgyvendinama Programa ir pristato Nacionaliniam veislininkystės komitetui.“

44. Pakeičiu priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas

Ūkinių gyvūnų veislininkystės plėtojimo ir rėmimo
2016–2020 m. programos priedas

PRIEMONIŲ ŪKINIŲ GYVŪNŲ VEISLININKYSTĖS PLĖTOJIMO IR RĖMIMO 2016–2020 M. PROGRAMOS TIKSLAMS IR UŽDAVINIAMS PASIEKTI, VERTINIMO KRITERIJŲ IR ATSAKINGŲ INSTITUCIJŲ SĄRAŠAS

Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	**Vertinimo kriterijai**						**Atsakinga institucija**
	Faktinės reikšmės 2015 m.	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	
Strateginis Programos tikslas – plėtoti ir tobulinti nacionalinę ūkinių gyvūnų veislininkystės sistemą, gerinant visų ūkinių gyvūnų rūšių veislines savybes, produkcijos kokybę, išsaugant genofondą, veiksmingiau naudoti genetinius išteklius, sudarant sąlygas stiprėti asociacijoms ir valstybės įmonėms, veikiančioms ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje, užtikrinant Europos Sąjungos ir ICAR reikalavimų atitiktį.							
Pirmasis uždavinys – tobulinti GYVIS, kurioje kaupiami ūkinių gyvūnų produktyvumo, genetinės kokybės tyrimų ir kilmės duomenys.	Tinkamai veikianti gyvulių veislininkystės informacinė sistema						ŽŪIKVC, pripažintos veislininkystės institucijos, ŽŪM
		KVP	ARVP PGVP MGVP AVP	OVP			
Priemonė – parengti reikalingą teisinę bazę.	Parengti teisės aktai						ŽŪM, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
		X					
Priemonė – genetinės kokybės tyrimų duomenų struktūros, duomenų pateikimo bei ataskaitų formų optimizavimas	Optimizuotos genetinės kokybės tyrimų duomenų struktūros, duomenų pateikimo bei ataskaitų formos						LSMU, ŽŪIKVC
						X	
Antrasis uždavinys –	Patvirtintos naujos sudėties valdybos						ŽŪM

siekiant stiprinti valstybės valdomų veislininkystės srities įmonių valdybas (kolegialų valdymo organą), į jų sudėtį įtraukti nepriklausomus narius.			X				
Priemonė – organizuoti nepriklausomų valdybos narių atrankas į veislininkystės srities valstybės valdomų įmonių valdybas.	Atrinkti nepriklausomi valdybos nariai						ŽŪM
		X					
Trečiasis uždavinys – Nacionaliniam ūkinių gyvūnų veislininkystės komitetui spręsti su veislininkyste susijusius probleminius klausimus, vertinti, kaip įgyvendinama Programa.	Įsteigtas Nacionalinis ūkinių gyvūnų veislininkystės komitetas, vnt.						ŽŪM
		1					
Priemonė – parengti teisės aktą dėl komiteto įsteigimo.	Parengtas žemės ūkio ministro įsakymas, vnt.						ŽŪM
		1					
Ketvirtasis uždavinys – kasmet organizuoti veislinių	Suorganizuotų veislinių ūkinių gyvūnų parodų skaičius, vnt.						Pripažintos veislininkystės institucijos,
	1	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	

ūkinių gyvūnų parodas.							ŽŪR, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
Priemonė – teikti valstybės pagalbą kasmetinėms parodoms organizuoti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Penktasis uždavinys – įvertinti visų grynaveislių ūkinių gyvūnų veislių gerinimo selekcinių programų parengimą ir vykdymą.	Įvertintas visų tuo metu galiojančių veisimo programų įgyvendinimas, vnt.						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
			>19	>19	>19	>19	
Priemonė – atlikti pripažintų veislininkystės institucijų selekcinių programų atnaujinimo pagal patvirtintas rekomendacijas patikras.	Atnaujintos selekcinės programos, vnt.						
			4	>19			Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
Šeštasis uždavinys – vykdyti užsakomuosius mokslinius tyrimus, susijusius su ūkinių gyvūnų veislininkyste.	Vykdomi užsakomieji moksliniai tyrimai						ŽŪM
	X	X	X	X	X	X	
Priemonė – teikti valstybės pagalbą moksliniams tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Septintasis	Dalyvavimas tarptautinėse gyvulininkystės organizacijose, vnt.						Valstybinės ūkinių

uždavinys – remti Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse gyvulininkystės organizacijose.	4	4	4	4	4	4	gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
Priemonė – mokėti kasmetinius nario mokesčius tarptautiniam gyvulių apskaitos komitetui (ICAR), Europos gyvulininkystės produkcijos gamintojų asociacijai (EAAP), INTERBULL ir ERFP.	Mokami kasmetiniai nario mokesčiai, proc.						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	100	100	100	100	100	100	
Aštuntasis uždavinys – užtikrinti teisinės bazės parengimą laiku, atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisinės bazės pakeitimus.	Patvirtintas naujas Lietuvos Respublikos ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymas						ŽŪM, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
				1			
Priemonė – sudaryti darbo grupę Lietuvos Respublikos gyvulių veislininkystės įstatymo pakeitimo įstatymo projektui parengti.	Sudaryta darbo grupė						ŽŪM
		X					
Priemonė – parengti siūlymus, užtikrinančius uždavinio	Parengti siūlymai, užtikrinantys uždavinio įgyvendinimą						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija,
		X					

įgyvendinimą.							ŽŪR, pripažintos veislininkystės institucijos
Devintasis uždavinys – nuolat vertinti didžiausių rezultatų veislininkystės srityje pasiekusių ES šalių patirtį, kuri padėtų įvertinti esamą veislininkystės padėtį.	Nacionalinio ūkinių gyvūnų veislininkystės komiteto posėdžių skaičius, vnt.						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, pripažintos veislininkystės institucijos, ŽŪR, LSMU, ASU, KU, ŽŪM
		>1	>1	>1	>1	>1	
Priemonė – kasmetinių vertinimo ataskaitų teikimas Nacionaliniam ūkinių gyvūnų veislininkystės komitetui.	Kasmetinės programos vertinimo ataskaitos						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, pripažintos veislininkystės institucijos, valstybės valdomos įmonės, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai, ŽŪIKVC, LSMU, ASU, KU, ŽŪR, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
		X	X	X	X	X	
Dešimtasis uždavinys – vykdyti veislinių	Atliktų tyrimų skaičius, vnt.						Pripažintos veislininkystės

ūkinių gyvūnų veislinės vertės nustatymo (DNR ir genomo) tyrimus.		100	110	121	133	146	institucijos
Priemonė – teikti paramą DNR analizės tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Vienuoliktasis uždavinys – veislinių gyvulių bandose sėklinti ir kergti naudoti aukštos veislinės vertės ir androloginės kokybės reproduktorius.	Patvirtinta sėklinti ir kergti naudojamų reproduktorių spermos kokybės tyrimo metodika						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
				X			
Priemonė – parengti siūlymus gyvuliams sėklinti ir kergti naudojamų reproduktorių spermos kokybės tyrimo, vertinimo ir rezultatų informavimo metodikai parengti.	Parengti siūlymai						LSMU
			X				
PIENINĖ GALVIJININKYSTĖ							
Pieninės galvijininkystės tikslas – didinti pieninių veislių karvių produktyvumą, gerinti pieno sudėtį, karvių vaisą, ilgaamžiškumą ir kitas ūkiškai naudingas savybes, didinti veislinių galvijų augimo spartą, gerinti pašarų panaudojimą, eksterjerą, didinti geros veislinės vertės pieninių veislių galvijų skaičių.							
Pirmasis uždavinys – didinti veislinių pieninių galvijų skaičių.	Veislinių pieninių galvijų, įrašytų į kilmės knygą, skaičius tūkst. vnt**.** (gyvi pieninių veislių galvijai kilmės knygose einamųjų metų sausio 1 d.)						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos
	226	190	191	192	193	194	
Priemonė – teikti paramą veislinių	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM

pieninių galvijų kilmės knygoms tvarkyti.	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Antrasis uždavinys – vykdyti genominius bei veislinių pieninių bulių ir bulių motinų imunogenetinius tyrimus.	Atliktų tyrimų skaičius, vnt.						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos
	100	100	110	120	130	150	
Priemonė – teikti paramą genomo ir (ar) imunogenetiniams tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	Iki 70	Iki 70	Iki 70	
Priemonė – įvertinti genominių tyrimų rezultatus ir jų panaudojimą veislių gerinimo programose.	Atliktas genominių tyrimų rezultatų įvertinimas, vnt.						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos, LSMU, ASU
						X	
Trečiasis uždavinys – didinti kontroliuojamų pieninių karvių procentinį dydį.	Kontroliuojamų pieninių karvių dalis nuo visų pieninių karvių skaičiaus, proc.						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos
	47	49	50	52	54	55	
Priemonė – teikti paramą produktyvumo tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Priemonė – teikti susietąją paramą už pienines karves.	ES lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM
	23 903	25 312	26 716	28 145	29 574	29 574	
Ketvirtasis uždavinys – didinti veislinių pieninių karvių produktyvumą.	Pieninių veislių karvių produktyvumas, kg per metus						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos
	7 109	7 250	7 400	7 500	7 600	7 700	
Priemonė – teikti	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM

paramą produktyvumo tyrimams.	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Penktasis uždavinys – vykdyti bulių vertinimą pagal INTERBULL reikalavimus.	Pieninių veislių bulių vertinimas pagal INTERBULL reikalavimus						ŽŪIKVC, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai, LSMU
		X	X	X	X	X	
Priemonė – įtraukti naujus vertinimo požymius – gyvybingumą, melžimo greitį, karvių tinkamumą melžti robotais ir kt.	Parengti teisės aktai						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
				X			
Priemonė – sukurti pieninių galvijų bendrąjį vertės indeksą.	Parengti teisės aktai						ŽŪM, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
			X				
Šeštasis uždavinys – siekti, kad didėtų genetinis karvių pieno produktyvumo potencialas, gerėtų kokybiniai pieno rodikliai, būtų gerinamas karvių	Atliktų eksterjero vertinimų skaičius, vnt. (pirmaveršių)						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	11 414	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	
	Pieno riebalai, proc.						Pripažintos pieninių

eksterjeras ir kitos ūkiškai naudingos savybės.	4,31	4,33	4,34	4,35	4,36	4,37	galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	Pieno baltymai, proc.						Pripažintos pieninių galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	3,33	3,36	3,37	3,38	3,39	3,40	
Priemonė – teikti paramą veislinių pieninių galvijų eksterjero vertinimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Priemonė – parengti veislinių bandų genetinio potencialo ir selekcijos efektyvumo įvertinimo metodiką.	Parengta metodika						LSMU, ŽŪIKVC, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
					X		
Priemonė – vykdyti genų, atsakingų už pieno produktyvumą ir kokybę, polimorfizmų molekulinius genetinius tyrimus.	Vykdyti tyrimai						LSMU
						X	
Septintasis	Įvertintų bulių skaičius pagal palikuonis, vnt.						Pripažintos pieninių

uždavinys – užtikrinti veislinių bulių atrinkimą, juos įvertinant pagal palikuonis.	14	10	10	10	10	10	galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
Priemonė – teikti paramą bulių vertinimui pagal palikuonių savybes.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
MĖSINĖ GALVIJININKYSTĖ							
Mėsinės galvijininkystės tikslas – panaudojant kitų šalių geriausius genetinius išteklius, didinti Lietuvoje veislinių mėsinių galvijų skaičių, gyvulių augimo spartą, gerinti pašarų panaudojimą, eksterjerą, raumeningumą, skerdenų ir mėsos kokybę, skatinti mėsinių galvijų auginimą.							
Pirmasis uždavinys – didinti mėsinių galvijų skaičių (grynaveislių ir mėsinių veislių mišrūnų).	Mėsinių galvijų skaičius tūkst. vnt. (grynaveislių ir mėsinių veislių mišrūnų einamųjų metų sausio 1 d.).						Pripažintos mėsinių galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	29	30	35	37	40	43	
Priemonė – teikti paramą kilmės knygoms tvarkyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Priemonė – teikti paramą veisliniams mėsiniams galvijams įsigyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	
	Įsigytų veislinių mėsinių galvijų, vnt.						Pripažintos mėsinių galvijų augintojų asociacijos
	1 123	1 500	1 800	2 000	2 200	2 300	
Priemonė – teikti susietąją paramą pagal specialiąją paramos schemą mėsinės	ES lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM.
	13 038	13 806	14 573	15 352	16 131	16 131	

galvijininkystės sektoriui.							
Antrasis uždavinys – didinti grynaveislėms mėsinėms karvėms kergti naudojamų pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes bei pagal individualų produktyvumą bei kitais naujausiais tyrimų metodais įvertintų bulių skaičių, kergti naudoti tik įvertintus bulius gerintojus.	Bulių, įvertintų pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes, skaičius, vnt.						Pripažintos mėsinių galvijų augintojų asociacijos, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
	13	15	17	18	19	20	
Priemonė – teikti paramą produktyvumo ir genetiniams tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Priemonė – parengti teisės aktus, reikalingus individualiems produktyvumo tyrimams atlikti.	Parengti teisės aktai						Pripažintos mėsinių galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
				X			
Trečiasis uždavinys – vykdyti mėsinių veislių galvijų produktyvumo apskaitą pagal ICAR	Tinkamai vykdoma produktyvumo apskaita						Pripažintos mėsinių galvijų augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų
			X	X	X	X	

rekomendacijas.							veislininkystės priežiūros institucija, ASU, LSMU
Priemonė – parengti teisės aktus, užtikrinančius ICAR rekomendacijų vykdymą.	Parengti teisės aktai						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
		X					
Ketvirtasis uždavinys – vykdant galvijų selekcijos programas, ypatingą dėmesį skirti veislinių bulių atrankai ir parinkimui, palikuonių atskirų požymių įvertinimui ir veislinės vertės nustatymui pagal naujausius tyrimo metodus, įtraukiant ir genominį vertinimą.	Atliktų eksterjero vertinimų skaičius, vnt.						Pripažintos mėsinių galvijų augintojų asociacijos, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai, ASU, LSMU
	1 594	1 800	2 000	2 200	2 300	2 400	
Priemonė – vykdyti genų, atsakingų už galvijų augimo spartą ir mėsos kokybinius rodiklius, polimorfizmų molekulinius genetinius tyrimus.	Vykdyti tyrimai						LSMU, ASU
						X	
Priemonė – teikti paramą veislinių mėsinių galvijų	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	

eksterjero vertinimams ir privalomajam svėrimui kompensuoti.							
Priemonė – parengti teisės aktus, užtikrinančius tinkamą mėsinių galvijų produktyvumo kontrolę.	Parengti teisės aktai						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
			X				
Priemonė – vykdyti produktyvumo kontrolę, registruojant atvestų mėsinių galvijų svorį, 210 ir 365 d. amžiaus.	Atliktas privalomasis svėrimas, vnt.						Ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
			600	700	800	900	
VEISLINĖ KIAULININKYSTĖ							
Veislinės kiaulininkystės tikslas – gerinti kiaulių veislines ir produktyviąsias savybes, plėtoti veislinių kuilių ir paršavedžių įvertinimą ir atranką mėsos kokybės atžvilgiu ir jų tolesnį panaudojimą.							
Pirmasis uždavinys – užtikrinti stabilų veislinių kiaulių skaičių.	Veislinių kiaulių, įrašytų į kilmės knygas, skaičius, vnt. (gyvų veislinių kiaulių kilmės knygoje einamųjų metų sausio 1 d.)						Pripažintos kiaulių augintojų asociacijos
	298	300	300	300	300	300	
Priemonė – teikti paramą kilmės knygoms tvarkyti	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Antrasis uždavinys – vykdyti produktyvumo tyrimus.	Įvertintų paršavedžių pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes, skaičius, vnt.						Ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai, pripažintos kiaulių augintojų asociacijos
	266	270	275	280	285	290	
	Įvertintų kuilių pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes, skaičius, vnt.						Ūkinių gyvūnų

	25	26	27	28	29	30	produktyvumo tyrimų vykdytojai, pripažintos kiaulių augintojų asociacijos
Priemonė – teikti paramą veislinių kiaulių produktyvumo tyrimams	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
	Veislynuose įvertinto pagal raumeningumą veislinio prieauglio skaičius, vnt.						Ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai, pripažintos kiaulių augintojų asociacijos
	4 596	4 600	4 700	4 800	4 900	5 000	
Priemonė – įvertinti ir parengti tinkamą teisinę bazę galimiems kiaulių produktyvumo tyrimams atlikti ūkio sąlygomis.	Parengti teisės aktai						ŽŪM, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, pripažintos kiaulių augintojų asociacijos, LSMU, KU, ASU
				X			
Penktasis uždavinys – plėsti kiaulių genetinį vertinimą ir veislinei vertei nustatyti naudojamų rodiklių skaičių, papildant veislinių kiaulių linijinio vertinimo (BLUP) sistemą naujais selekcionuojamais mėsos kokybės rodikliais.	Tinkamai veikianti BLUP sistema						ASU, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, LSMU, KU
				X			
Priemonė – parengti	Parengti teisės aktai						Valstybinės ūkinių

teisės aktus, užtikrinančius tinkamą BLUP sistemos įgyvendinimą.					X		gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
VEISLINĖ ARKLININYSTĖ							
Veislinės arklininkystės tikslas – didinant veislinių arklių skaičių, gerinti jų veislines, darbines savybes, sudaryti sąlygas visų veislių arklių genetinės kokybės gerinimui, išsaugant genofondą veiksmingiau naudoti genetinius išteklius.							
Pirmasis uždavinys – didinti aukštos veislinės vertės eržilų ir kumelių skaičių.	Veislinių arklių, įrašytų į kilmės knygą, skaičius tūkst. vnt. (gyvi kilmės knygose einamųjų metų sausio 1 d.)						Pripažintos arklių augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	7,3	7,4	6,5	6,7	6,9	7,1	
Priemonė – teikti paramą veislinių arklių kilmės knygoms tvarkyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Trečiasis uždavinys – įkurti sertifikuotą veikiančią eržilų spermos ėmimo, kaupimo ir platinimo laboratoriją.	Įkurta arba sertifikuota esama laboratorija						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
						X	
Priemonė – parengti siūlymus uždaviniui įgyvendinti.	Parengti siūlymai						Pripažintos arklių augintojų asociacijos, LSMU
			X				
Ketvirtasis uždavinys – užtikrinti pripažintų veislininkystės institucijų atliekamų arklių darbingumo	Arklių darbingumo vertinimų-bandymų skaičius, vnt.						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, pripažintos arklių augintojų asociacijos
	125	130	135	140	145	150	

vertinimų-bandymų kokybę.							
Priemonė – teikti paramą veislinių arklių produktyvumo tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Penktasis uždavinys – įvertinti valstybinio eržilų depo reikalingumą, finansinį ir funkcinį naudingumą.	Parengta ataskaita apie valstybinio eržilų depo reikalingumą, finansinį ir funkcinį naudingumą						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
				X			
Priemonė – parengti veiksmų planą uždaviniui įgyvendinti.	Parengtas veiksmų planas						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
				X			
Priemonė – parengti siūlymus dėl veiksmų plano.	Parengti siūlymai veiksmų planui						Pripažintos arklių augintojų asociacijos, UAB ,,Lietuvos žirgynas“
			X				
Šeštasis uždavinys – įkurti eržilų darbingumo testavimo centrą.	Įkurtas eržilų darbingumo testavimo centras						ŽŪM, UAB ,,Lietuvos žirgynas“, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
					X		
Priemonė – parengti veiksmų planą uždaviniui įgyvendinti.	Parengtas veiksmų planas						Pripažintos arklių augintojų asociacijos
			X				
Priemonė – parengti ir patvirtinti reikalingą teisinę bazę.	Parengti teisės aktai						Pripažintos arklių augintojų asociacijos, valstybinės ūkinių gyvūnų
			X				

							veislininkystės priežiūros institucija
VEISLINĖ AVININKYSTĖ							
Veislinės avininkystės tikslas – didinant veislinių avių skaičių, būtina didinti gyvulių augimo spartą, gerinti pašarų panaudojimą, eksterjerą, raumeningumą, skerdenų mėsos kokybę, pieninių avių primelžiamo pieno kiekį, jo riebumą ir baltymingumą, skatinant avių skaičiaus augimą, panaudojant vietinius ir kitų šalių geriausius genetinius išteklius.							
Pirmasis uždavinys – didinti veislinių avių skaičių.	Veislinių avių, įrašytų į kilmės knygą, skaičius, vnt. (gyvų kilmės knygoje einamųjų metų sausio 1 d.)						Pripažinta avių augintojų asociacija, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	3 810	3 900	4 000	4 100	4 200	4 300	
Priemonė – teikti paramą veislinių avių kilmės knygoms tvarkyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Priemonė – teikti paramą grynaveislėms avims įsigyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	
	Įsigytų veislinių avių skaičius, vnt.						Pripažinta avių augintojų asociacija, valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	272	300	350	400	450	500	
Priemonė – teikti susietąją paramą pagal specialiąją paramos schemą avininkystės sektoriui.	ES lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM
	1 956	2 071	2 186	2 303	2 420	2 420	
Antrasis uždavinys – vykdyti pieninių ir mėsinių avių produktyvumo kontrolę ir genetinės	Kontroliuojamų pieninių ėriavedžių skaičius, proc.						Pripažinta avių augintojų asociacija, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai,
	34,7	36	37	38	39	40	

kokybės vertinimą.							valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
	Kontroliuojamų mėsinių avių skaičiaus didėjimas, proc.						Pripažinta avių augintojų asociacija, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
	3 352	2	2	2	2	2	
	Atliktų eksterjero vertinimų skaičius, vnt.						Pripažinta avių augintojų asociacija
	567	600	620	650	700	750	
Priemonė – teikti paramą pieninių ir mėsinių avių produktyvumo tyrimams ir genetinei kokybei nustatyti.	Paramos intensyvumas, proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Priemonė – parengti reikalingą teisinę bazę mėsinių avių produktyvumui vykdyti.	Parengti teisės aktai						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, ŽŪM
		X					
Trečiasis uždavinys – mėsinėms avims veislinėse ir kontroliuojamose bandose kergti naudoti tik teigiamai įvertintus mėsinių veislių avinus.	Įvertintų avinų pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes skaičius, vnt.						Ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai, pripažinta avių augintojų asociacija
	0	8	10	11	12	13	
Priemonė – teikti paramą veislinių avinų vertinimui pagal palikuonių penėjimosi	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	

ir mėsines savybes							
Ketvirtasis uždavinys – įdiegti Lietuvoje avių skerdenų klasifikavimo sistemą SEUROP ir taikyti veislininkystės tikslais.	Įdiegta avių skerdenų klasifikavimo sistema SEUROP						ŽŪM, VMVT
						X	
Priemonė – parengti reikalingą teisinę bazę.	Parengti teisės aktai						ŽŪM
					X		
VEISLINĖ OŽKININKYSTĖ							
Veislinės ožkininkystės tikslas – didinti veislinių ožkų skaičių, gerinant veislines ir produktyviąsias veislinių ožkų savybes, užtikrinant tiek pieninės, tiek mėsinės ožkininkystės tolesnį vystymąsi.							
Pirmasis uždavinys – didinti veislinių ožkų skaičių.	Veislinių ožkų, einamaisiais metais įrašytų į kilmės knygą, vnt**.**						Pripažinta ožkų augintojų asociacija
	600	620	650	700	750	800	
Priemonė – teikti paramą ožkų kilmės knygoms tvarkyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Priemonė – teikti paramą grynaveislėms ožkoms įsigyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	iki 30	
Priemonė – teikti susietąją paramą pagal specialiąją paramos schemą ožkininkystės sektoriui.	ES lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM
	217	230	243	256	269	269	
Antrasis uždavinys – vykdyti pieninių ožkų produktyvumo kontrolę.	Kontroliuojamų pieninių ožkavedžių skaičiaus didėjimas, proc.						Pripažinta ožkų augintojų asociacija, ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdytojai
	249	5	5	5	5	5	

Priemonė – teikti paramą pieninių ožkų produktyvumo tyrimams.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
Trečiasis uždavinys – didinti gyvulių augimo spartą, gerinti pašarų panaudojimą, gerinti eksterjerą, primelžiamo pieno kiekį ir kokybę.	Atliktų eksterjero vertinimų skaičius, vnt.						Pripažinta ožkų augintojų asociacija
	574	650	650	650	650	650	
Priemonė – teikti paramą genetinei kokybei nustatyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	iki 70	
VEISLINĖ TRIUŠININKYSTĖ IR KAILINĖ ŽVĖRININKYSTĖ							
Veislinės triušininkystės ir kailinės žvėrininkystės tikslas – gerinti veislines ir produktyviąsias triušių ir kailinių žvėrelių savybes, gerinti selekciją, veisti ir platinti aukštos kokybės genetinę medžiagą.							
Pirmasis uždavinys – didinti veislinių triušių ir palaikyti stabilų kailinių žvėrelių skaičių.	Veislinių triušių skaičius, tūkst. vnt.						Pripažinta veislinių triušių ir kailinių žvėrelių augintojų asociacija
	12	13	15	16	17	19	
	Veislinių kailinių žvėrelių skaičius, vnt.						Pripažinta veislinių triušių ir kailinių žvėrelių augintojų asociacija
	426	420	420	420	420	420	
Priemonė – teikti paramą kilmės knygoms tvarkyti.	Valstybės pagalba (paramos intensyvumas), proc.						ŽŪM
	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	iki 100	
Trečiasis uždavinys – sukurti ir įdiegti žvėrelių vertintojų rengimo sistemą.	Sukurta ir įdiegta žvėrelių vertintojų rengimo sistema						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija, pripažinta veislinių triušių ir kailinių
				X			

							žvėrelių augintojų asociacija
Priemonė – parengti reikalingą teisinę bazę.	Parengti teisės aktai						Valstybinės ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros institucija
			X				
LIETUVOS ŪKINIŲ GYVŪNŲ GENETINIAI IŠTEKLIAI							
Veislinių genofondinių ūkinių gyvūnų veislininkystės tikslas – įgyvendinant Biologinės įvairovės konvencijos tikslus, palaikyti šalies ūkinių gyvūnų biologinę įvairovę išsaugant ūkinių gyvūnų nacionalinius genetinius išteklius, siekiant įtvirtinti susidariusius išskirtinius veislių požymius juos veisti grynuoju veisimu.							
Pirmasis uždavinys – palaikyti ir išsaugoti selekcinius branduolius pagal Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių ištekių išsaugojimo programą.	Selekcinių branduolių palaikymas ir išsaugojimas						LSMU GI, UAB ,,Lietuvos žirgynas“, UAB Šeduvos avininkystė, privatūs augintojai, pripažinta nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacija ŽŪM
	X	X	X	X	X	X	
Priemonė – skirti valstybės finansavimą selekciniams branduoliams palaikyti (in situ).	Valstybės lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM
	1 050,5	1 144,8	1 144,8	1 144,8	1 144,8	1 144,8	
Antrasis uždavinys – didinti saugomų selekcinių branduolių skaičių privalomai genealoginei struktūrai išlaikyti.	Selekcinių branduolių skaičius, vnt.						LSMU GI, UAB Lietuvos žirgynas, UAB Šeduvos avininkystė, privatūs augintojai, pripažinta nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacija,
	14	17	18	18	19	19	

							ŽŪM
Priemonė – parengti reikalingą teisinę bazę.	Parengti teisės aktai						ŽŪM
			X				
Trečiasis uždavinys – vykdyti nuolatinę nykstančių veislių stebėseną.	Užtikrinta nuolatinė stebėsena						Pripažinta nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacija
	X	X	X	X	X	X	
Priemonė – skirti valstybės finansavimą nuolatinei nykstančių veislių stebėsenai.	Valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM
	34,7	34,7	34,7	34,7	34,7	34,7	
Ketvirtasis uždavinys – kaupti vietinių veislių ūkinių gyvūnų spermą, embrionus, ovocitus, DNR somatines ląsteles populiacijų atkūrimo po enzootijų tikslais.	Sukauptos kolekcijos						LSMU, pripažinta nykstančių ūkinių gyvūnų augintojų asociacija
	X	X	X	X	X	X	
Priemonė – skirti valstybės finansavimą (ex situ).	Valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Eur						ŽŪM
	23,3	39,0	39,0	39,0	39,0	39,0	

_____